

แผนพัฒนาท้องถิ่นโป่งสมิ
(พ.ศ. 2561-2564)
บนพื้นฐานศาสตร์พระราชา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูลิทธิ ชูชาติ และคณะ

ศูนย์ศึกษาศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

แผนพัฒนาท้องถิ่นโป่งสมิ (พ.ศ. 2561-2564)

... ผศ.ชูลิทธิ ชูชาติ และคณะ

การพัฒนาประเทศไทยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 – 2509) และติดต่อกันมาถึงฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ก่อให้เกิดการสร้าง ปัจจัยพื้นฐานในการผลิต รายได้ประเทศ และรายได้บุคคลสูงขึ้นกว่าเดิม แต่ไม่ก่อให้เกิดการ กระจายรายได้ เมืองมีความ เจริญก้าวหน้ากว่าชนบท เป็นการพัฒนาโดยการวางแผนจากเบื้องบน ประชาชนไม่มีส่วนร่วม การพัฒนา เศรษฐกิจแบบก้าวกระโดด ขาดความรอบคอบ ระเบิดระว่างอย่าง ต่อเนื่อง ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเช่น ป่าไม้ ในประเทศไทย พ.ศ. 2504 อัตราเฉลี่ยทั่วประเทศร้อยละ 53 แต่ หลังจากพัฒนาประเทศในสมัย ที่มุ่งส่งเสริมสินค้าส่งออก ทางด้านการเกษตร และต่อมาก็ส่งเสริมการ ขยายตัวด้านอุตสาหกรรมและบริการป่าไม้ลดเหลือ ร้อยละ 25.28 ใน พ.ศ. 2541 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2559) ป่าไม้เหลือร้อยละ 31.58

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (พ.ศ. 2470-พ.ศ. 2559) ได้มีพระราชดำรัสใน ปี พ.ศ. 2517 เรื่อง การพัฒนาตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐานที่มั่นคงให้ทุกคนพออยู่ พอดี พอกิน มีความ สงบ เมื่อรากฐานมั่นคงดี จึงสร้างความเจริญขั้นสูงขึ้นไปตามลำดับ ดั่งเห็นได้ชัดเจน จากพระราชดำรัส พระราชทาน ในเรื่อง “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในครั้งนั้น รัฐบาล และประชาชนยังไม่ “เข้าใจ เข้าถึง” จึงไม่ก่อให้เกิดการพัฒนา ตามกระแสพระราชดำรัส หลังจาก เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ใน พ.ศ. 2540 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จึงได้พระราชทาน กระแสพระราชดำรัส เศรษฐกิจพอเพียง ในวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2540 เพื่อเป็นแนวทางใน การพัฒนาประเทศ การประกอบธุรกิจ และการดำเนิน ชีวิต

ในปี พ.ศ. 2542 คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้สังเคราะห์ พระราชดำรัส เศรษฐกิจพอเพียง

ต่อมาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้เชิญ แนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยยึด หลักทาง สายกลาง เพื่อให้ประเทศไทยรอดพ้นจากวิกฤต มีความมั่นคง ยั่งยืน และสมดุล ภายใต้กระแส โลกาภิวัตน์ ติดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 จนถึงฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

การพัฒนาประเทศ โดยยึดหลักการพัฒนาดังระบุดังจาก ชั้นในตามลำดับขั้นตอน ยึดหลักภูมิ สังคม หรือหลักการทรงงาน 23 ข้อ และก่อนดำเนินการพัฒนา ต้อง “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” เป็นต้น นวัตกรรมและศาสตร์พระราชาเป็นเทคโนโลยี หรือองค์ ความรู้ที่เหมาะสมกับระบบเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และบริบทของสังคมไทย

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ได้วาง วิสัยทัศน์ ไว้ คือ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนา ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” นำไปสู่การ พัฒนาให้คนไทยมีความสุข และตอบสนองต่อ การบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการพัฒนาคุณภาพ ชีวิต สร้างรายได้ระดับสูง เป็นประเทศ พัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาค และเป็นธรรม ประเทศ สามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ ดังนั้นจากปัญหาความไม่มั่นคง

ของเศรษฐกิจไทยดังที่กล่าว มาแล้ว รัฐบาลจึงมีนโยบายในการนำองค์ความรู้ และนวัตกรรมของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศพร้อมกับ ส่งเสริมให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และประเทศ “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” ดำเนินไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และนำไปสู่ การบรรลุวิสัยทัศน์ระยะยาว “มั่นคง มั่งคั่ง และ ยั่งยืน”

ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 มาตรา 7 ได้ระบุว่า “ให้มหาวิทยาลัย เป็น สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลัง การเรียนรู้ เชิดชู ภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและ ยั่งยืนของปวงชน มีส่วน ร่วมในการจัดการ บำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและ ยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพ ชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทาง วิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ผลิตครูและ ส่งเสริมวิद्यฐานะครู”

อีกทั้งในมาตรา 8 ได้กำหนดภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยให้ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่ คุณธรรม สำนึกภูมิใจในความเป็นไทย วิจัย พัฒนาท้องถิ่น การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ใน มาตรา 8 ข้อ(8) ระบุชัดเจนว่า “ศึกษา วิจัย ส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจาก แนวพระราชดำริ ในการปฏิบัติการกิจการของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น”

นอกจากพันธกิจของสถาบันที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว ยังมี ยุทธศาสตร์ของ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ตามพระบรมราโชบายของ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูรฯ ซึ่งประกอบไปด้วยยุทธศาสตร์ที่สำคัญ 4 ข้อ ได้แก่ 1) การพัฒนาท้องถิ่น 2) การผลิตและพัฒนาครู 3) การยกระดับคุณภาพการศึกษา 4) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ จากเหตุผลดังกล่าว 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงได้กำหนด พื้นที่การพัฒนาหมู่บ้านโป่งสมิ และหมู่บ้านอื่น ๆ ลุ่มแม่น้ำวาว เป็นรากฐานในการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ข้อที่ 1 การพัฒนาท้องถิ่นบนพื้นฐานศาสตร์พระราชา เพื่อการสืบสานการ พัฒนาอย่างยั่งยืน

ภูมิสังคมของพื้นที่ตำบลแม่วิน

ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่ร้อยละ 90 เป็นภูเขาและป่าไม้ มีที่ราบ ระหว่างหุบเขาแคบ ๆ พื้นที่ความสูงตั้งแต่ 400 เมตร – 1,600 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล แม่น้ำสายสำคัญ คือ แม่น้ำวาว ต้นน้ำเกิดจากลำน้ำหลาย ๆ สาย ได้แก่ แม่วางซ้าย แม่วางขวา แม่สะปोक แม่มุด แม่วิน แม่เตียน และห้วยโป่งสมิ แม่น้ำวาวไหลลงสู่แม่น้ำขาน แล้วลงสู่แม่น้ำปิง พื้นที่ดังกล่าวแล้ว ก่อนพ.ศ. 2500 ระบบนิเวศป่า และความหลากหลายทางชีวภาพค่อนข้างสมบูรณ์

กลุ่มชาติพันธุ์ชาติแรกที่เข้ามาอยู่ในดินแดนแถบนี้ คือ ลัวะ ต่อมากะเหรี่ยง เข้ามาตั้งถิ่นฐาน ประมาณ 200 ปีมาแล้ว ม้งและคนไทย เข้ามาตั้งถิ่นฐานประมาณไม่เกิน 150 ปี ปัจจุบันดินแดนเขต ตำบลแม่วิน ลุ่มน้ำวาวจึงประกอบด้วย กะเหรี่ยง ม้ง และคนไทย อาชีพของประชาชนดังกล่าวแล้ว

ทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ค้าขาย รับจ้าง ช่างไม้ งานฝีมือ การท่องเที่ยวและการปลูกพืชเศรษฐกิจส่งโครงการหลวง และจำหน่ายอิสระ

การท่องเที่ยวเป็นอาชีพสำคัญอย่างหนึ่งของชาวบ้าน หมู่บ้านห้วยโป่ง บ้านแม่มูด บ้านใหม่วัง ผาปูน บ้านสบวิน และบ้านแม่สะป๊อก การท่องเที่ยวแบบเดินป่า ซี่ข้าง ล่องแพ เพิ่งเกิดขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. 2535 แล้วขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน

ในเขตตำบลแม่วิน มีโครงการหลวง 3 โครงการ โครงการหลวงทุ่งหลวง (พ.ศ. 2522) โครงการหลวงขุนวาง (พ.ศ. 2525) และโครงการหลวงแม่สะป๊อก (พ.ศ. 2535) ประชาชนส่วนหนึ่งยึดอาชีพปลูกพืช ผัก ผลไม้ ส่งขายโครงการหลวง

สภาพการคมนาคม ก่อนพ.ศ. 2510 ไม่มีถนนเชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้านในเขตตำบลแม่วิน กับอำเภอสันป่าตอง ต้องใช้วัวต่าง ม้าต่าง ช้าง หรือเดินเท้า รอนแรมกลางป่าในการติดต่อกับตัวเมือง ถนนดินลูกรัง เริ่มขยายเข้าสู่หมู่บ้านตั้งแต่ พ.ศ. 2515 แล้วค่อย ๆ ปรับสภาพถนนดีขึ้น

ตำบลแม่วิน แบ่งการปกครองออกเป็น 19 หมู่บ้าน ประชากรทั้งหมด 12,342 คน (พ.ศ. 2560) ประกอบด้วย คนไทย กะเหรี่ยง และม้ง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2560

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ประชากร			หลังคาเรือน	
		ชาย	หญิง	รวม		
1	ห้วยอีค่าง	261	281	542	112	กะเหรี่ยง
2	บ้านทุ่งหลวง	339	296	635	132	กะเหรี่ยง
3	บ้านขุนปาย	250	263	513	143	ม้ง
4	บ้านหนองเต่า	450	417	867	209	กะเหรี่ยง
5	บ้านแม่สะป๊อก	371	353	724	242	กะเหรี่ยง
6	บ้านแม่มูด	261	290	551	215	คนไทย
7	บ้านห้วยห้วย	159	156	315	85	กะเหรี่ยง
8	บ้านห้วยข้างลิบ และบ้านโป่งสมิ	459	442	901	213	กะเหรี่ยง
9	บ้านสบวิน	283	302	585	256	คนไทย
10	บ้านห้วยตอง	306	267	573	138	กะเหรี่ยง
11	บ้านห้วยโป่ง	178	218	396	137	คนไทย
12	บ้านขุนวาง	476	460	936	153	ม้ง
13	บ้านม่อนยะ	807	754	1,561	247	ม้ง
14	บ้านห้วยยาว	260	236	496	138	กะเหรี่ยง
15	บ้านวังผาปูน	178	175	353	128	คนไทย
16	บ้านหนองมณฑา	296	278	574	151	กะเหรี่ยง
17	บ้านป่ากล้วย	252	265	517	111	กะเหรี่ยง
18	บ้านแม่เตียน	356	311	667	142	กะเหรี่ยง

19	บ้านประตูเมือง/ห้วยหอย	323	313	636	168	กะเหรี่ยง
	รวม	6,262	6,077	12,342	3,120	

ประชาชนทั้ง 19 หมู่บ้านในปัจจุบัน ถึงแม้ว่าจะมีถนนดินลูกรัง ถนนคอนกรีต ไฟฟ้าเข้าสู่หมู่บ้าน แต่ก็ยังมีระบบการผลิต 2 แบบ ควบคู่กัน คือ การผลิตเพื่อบริโภค และการผลิตเพื่อขาย โดยเฉพาะหมู่บ้านในเขตพื้นที่โครงการหลวง สำหรับพื้นที่ในเขตท่องเที่ยว ประชาชนบางส่วนก็ทำอาชีพการท่องเที่ยว คู่กับการเกษตร ทั้ง 19 หมู่บ้าน ต้องพัฒนาด้านการคมนาคม การสื่อสาร การสาธารณสุข โภชนาการ การสาธารณสุข การศึกษา ตลอดจนด้านโภชนาการ จัดเป็นหมู่บ้านในเขตภูเขา ห่างไกลจากตัวเมืองและที่ราบ

หมู่บ้านโป่งสมิจุดเริ่มต้นการพัฒนา

หมู่บ้านโป่งสมิ เป็นหมู่บ้านในเขตบ้านห้วยข้าวลีบ เฉพาะบ้านโป่งสมิ มีประชากร 420 คน จำนวน 72 ครัวเรือน อยู่ห่างจากบ้านห้วยข้าวลีบประมาณ 2.8 กิโลเมตร ก่อนพ.ศ. 2520 ต้องเดินผ่านป่าเข้าสู่หมู่บ้าน หลังพ.ศ. 2530 เริ่มมีถนนดินลูกรัง ถนนปรับปรุงดีขึ้น ในพ.ศ. 2539 แล้วต่อมา พ.ศ. 2561 ได้ลาดคอนกรีตดีขึ้นกว่าเดิม ใช้ได้ทุกฤดูกาล ไฟฟ้าเริ่มเข้าสู่หมู่บ้าน พ.ศ. 2537 การสื่อสารทางโทรศัพท์เริ่มใช้ได้ตั้งแต่ พ.ศ. 2550

โป่งสมิ มาจากภาษากะเหรี่ยงว่า โป่ง ชิ มิ แปลว่า โป่ง 3 แห่ง หรือ โป่ง 3 ที่ เพราะมีดินโป่ง 3 จุดในเขตใกล้เคียงหมู่บ้าน คนไทย ไม่เข้าใจเรียกว่าโป่งสมิต อายุของหมู่บ้านประมาณ 200 ปีเศษ ในเขตพื้นที่โป่งสมิ มีพื้นที่ทั้งหมด 4,783 ไร่ พื้นที่ป่าอนุรักษ์ พื้นที่ป่าใช้สอย และพื้นที่ป่าทำกิน พื้นที่ป่าทำกินมีเพียง 283 ไร่ ในปัจจุบัน พื้นที่บางส่วนได้ออกโฉนดที่ดินแล้ว แต่พื้นที่ส่วนใหญ่ยังไม่มีโฉนดที่ดิน แต่ก็ถือครองทำกินมาโดยตลอด

พื้นที่ที่มีความสูงตั้งแต่ 950 เมตร – 1,400 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล แต่บริเวณยอดเขาสูงกว่านั้น มีลำห้วยเล็ก ๆ หลายสาย ก่อให้เกิดน้ำตกมากมาย เช่น น้ำตกโป่งสมิ น้ำตกชูลี น้ำตกเหล่านี้อยู่ในเขตป่าทึบ ลำห้วยที่สำคัญชาวบ้านใช้ในการเพาะปลูก คือ ลำห้วยโป่งสมิ เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศเป็นหุบเขา จึงมีการทำนาขั้นบันได ทำไร่หมุนเวียน และปลูกพืชเศรษฐกิจ ชาวกะเหรี่ยงรู้จักระบบเหมืองฝาย เพื่อใช้ในการเกษตรมาแต่โบราณ ฝาย เหมือง บางแห่ง อายุเท่ากับการสร้างหมู่บ้าน

ก่อน พ.ศ. 2500 ระบบนิเวศป่า และความหลากหลายทางชีวภาพ ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ และค่อย ๆ ถูกบุกรุกในเรื่องการแสวงหาที่ทำกิน ประมาณก่อนพ.ศ. 2530 สัตว์ป่าก็ยังอุดมสมบูรณ์ ประชาชนค่อนข้างยังชีพแบบเดิม แม้แต่ก่อนพ.ศ. 2540 ประชาชนกะเหรี่ยงยังดำข้าว สีข้าว ทอผ้าใช้เอง อนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม ปัจจุบันพ.ศ. 2560 การดำข้าว สีข้าว หหมดสิ้นแล้ว เหลือแต่การทอผ้า ไม่เกิน 10 หลังคาเรือน

จากพันธกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ดังกล่าวแล้ว ประจวบกับปัญหาความเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้าน จึงได้กำหนดแผนพัฒนาท้องถิ่นฉบับนี้ขึ้น

การวิเคราะห์หมู่บ้านโป่งสมิ และเครือข่าย

จุดแข็ง

1. หมู่บ้านโป่งสมิ และเครือข่ายลุ่มน้ำวาง มีทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ภูเขา ป่าไม้ ลำธาร น้ำตก ทิวทัศน์ นาขั้นบันได และทรัพยากรชีวภาพอุดมสมบูรณ์ มีความหลากหลายทางชีวภาพ

2. มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ชาวบ้านอนุรักษ์วัฒนธรรมทั้งด้านศิลปวัฒนธรรม และ ชีวิตวัฒนธรรม ทั้งกลุ่มกะเหรี่ยง คนไทย และม้ง วัฒนธรรมแบบเก่าเพิ่งเลือนรางไป ตั้งแต่พ.ศ. 2540 เมื่อมีการพัฒนามากขึ้น แต่ก็ยังคงอนุรักษ์ไว้ ความรู้เรื่องยาสมุนไพร สีย้อมผ้า การทอผ้า การจักสาน ยังสืบสานไว้

3. มีการรวมกลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้าน เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มอนุรักษ์ป่า กลุ่มท่องเที่ยว ฯลฯ
4. มีธนาคารข้าวเปลือก ธนาคารข้าวเปลือกเกิดขึ้นตั้งแต่พ.ศ. 2535
5. มีการปลูกพืชเศรษฐกิจ ตามคำแนะนำของโครงการหลวง
6. มีระบบการชลประทาน โดยการสืบเนื่องทางประเพณี วัฒนธรรม และการสร้างใหม่ของ

โครงการหลวง

7. ชาวบ้านยังคงอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม ดั้งเดิม
8. มีการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายลุ่มน้ำวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยง
9. มีทรัพยากรการท่องเที่ยว และบางหมู่บ้านมีการท่องเที่ยวเป็นทุนเดิม

จุดอ่อน

1. สิ่งแวดล้อม เช่น ขยะ ความสกปรกจากสัตว์เลี้ยง
2. น้ำบริโภคไม่สะอาด
3. สาธารณสุข การโภชนาการ การดูแลสุขภาพ
4. การเกษตรเคมี เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และสิ่งแวดล้อม
5. การคมนาคม หลายหมู่บ้านไม่สะดวก ต้องปรับปรุง
6. ขาดความรู้ เรื่อง ระบบการตลาด ตั้งแต่ระบบการผลิตเพื่อขาย ถึงระบบการจัดจำหน่าย

(ขาดระบบ 4 P.S)

7. ขาดความรู้เรื่อง Computer ระบบ Digital
8. การสื่อสาร บางหมู่บ้านยังขาดการสื่อสารแบบไร้สาย ขาดคลื่นส่ง
9. ขาดการแปรรูป เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
10. ขาดระบบการศึกษา ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขาดทักษะ 4 ด้าน (ภาษาไทยควรแก้ไข

เร่งด่วน)

11. ขาดการแปรรูป การรวมกลุ่ม และการสหกรณ์

โอกาส

1. ในเขตลุ่มแม่น้ำวาง มีโครงการหลวง 3 โครงการ และพื้นที่ใกล้เคียง มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

2. องค์การบริหารส่วนตำบล ส่งเสริมเป็นอย่างดี ถึงแม้มีงบประมาณน้อย
3. หน่วยงานของรัฐ ส่งเสริมการท่องเที่ยว
4. มีโครงการพระราชรััฐ วิสาหกิจชุมชน
5. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ สนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น
6. หน่วยงานของรัฐสนับสนุน

อุปสรรค

1. การเข้ามาของวัฒนธรรมภายนอก ทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงรวดเร็วขึ้น
2. การส่งเสริมจากหน่วยงานของรัฐ ควรทำถึงมากกว่านี้

3. ขาดการส่งเสริมจากระบบตลาดภายนอก
4. ระบบสหกรณ์ไม่เข้ามาส่งเสริมชาวบ้าน
5. ตลาดภายนอกกดราคาสินค้า
6. พ่อค้า นักธุรกิจ เข้ามาลงทุนเพื่อแสวงหากำไร แต่ไม่พัฒนาชุมชน
7. การขนส่งสินค้าในฤดูฝนยังคงมีปัญหา

จากการวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค แล้วต้องปรับปรุงจุดอ่อนให้เป็นจุดแข็ง แล้วแสวงหาโอกาส จึงกำหนดยุทธศาสตร์ได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบพื้นฐานศาสตร์พระราชา

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคนและคุณภาพชีวิตของคนบนพื้นฐานศาสตร์พระราชา

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาผลผลิตหรือนวัตกรรม เพื่อสร้างคุณค่า และมูลค่า

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างระบบการตลาด

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมการท่องเที่ยวในมิติเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ทุกข้อ ต้องกำหนดกลยุทธ์ และโครงการภายใต้หลักการของศาสตร์พระราชา เพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืนมิใช่ตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจของระบบทุนนิยมเพียงอย่างเดียว แล้วทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์บางข้อ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน แยกกันไม่ออก ต้องพัฒนาใน 1 กลยุทธ์ หรือ 1 โครงการหลายยุทธศาสตร์ หรือใช้หลักการต่อเนื่อง

สาระสำคัญของแผนพัฒนาท้องถิ่นโป่งสมิ

ปรัชญา (Philosophy)

“ศาสตร์พระราชาเป็นหัวใจของการพัฒนาคน และท้องถิ่น”

วิสัยทัศน์ (Vision)

ภายในปี 2572 หมู่บ้านโป่งสมิ และเครือข่ายหมู่บ้านลุ่มแม่น้ำวาง อย่างน้อยร้อยละ 70 ดำเนินชีวิตอยู่บนความพอเพียง เท่าทัน มั่นคง และยั่งยืนบนพื้นฐานศาสตร์พระราชา

พันธกิจ (Mission)

1. พัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานศาสตร์พระราชา
2. พัฒนาการศึกษาระบบพื้นฐานศาสตร์พระราชา
3. พัฒนาคนให้เห็นคุณค่า นำศาสตร์พระราชาไปดำเนินชีวิต

ค่านิยม (Value)

สืบสานต่อยอดศาสตร์พระราชา ด้วยความศรัทธา และจงรักภักดี Continue and the Believe in King's Philosophy with loyal.

เป้าหมาย (Goal)

มวลประชามีคุณภาพชีวิต เกิดจิตสาธารณะ พัฒนาสู่ความพอเพียง (3S : Survival-Sufficiency-Sustainability)

วัตถุประสงค์ (Objective)

1. พัฒนาคุณภาพชีวิตคนให้ดีขึ้น บนพื้นฐานศาสตร์พระราชา
2. พัฒนาท้องถิ่น โดยใช้ศาสตร์พระราชา นำปวงประชาสู่ความยั่งยืน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
3. เพื่อฝึกฝนให้อาจารย์ นักศึกษา และบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มีจิตสาธารณะ นำหลักการ ทฤษฎี เกี่ยวกับศาสตร์พระราชา ประยุกต์กับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนได้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคน และคุณภาพชีวิตของคนบนพื้นฐานศาสตร์พระราชา

เป้าประสงค์

1. พัฒนาคความรู้ ทักษะ และเจตคติของชาวบ้านในเรื่องศาสตร์พระราชา
2. ให้ชาวบ้านนำศาสตร์พระราชาใช้ในการดำเนินชีวิต และการประกอบธุรกิจ
3. สร้างพื้นฐานคุณภาพชีวิตที่ดี

กลยุทธ์ที่ 1 การอบรมศาสตร์พระราชาแก่ชาวบ้าน

- โครงการ**
1. การอบรมศาสตร์พระราชาหมวดชีวิตวัฒนธรรม
  2. การอบรมศาสตร์พระราชาในเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  3. การอบรมศาสตร์พระราชา เรื่อง การอนุรักษ์วัฒนธรรม
  4. การอบรมศาสตร์พระราชา เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
  5. การอบรมชาวบ้านให้เกิดทักษะ 4 ด้าน (ฟัง พูด อ่าน เขียน) ภาษาไทย

กลยุทธ์ที่ 2 การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับศาสตร์พระราชาแก่ชาวบ้าน

- โครงการ**
1. จัดกิจกรรมเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  2. จัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม
  3. จัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
  4. การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับภาษาไทยบนพื้นฐานศาสตร์พระราชา

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างพื้นฐานคุณภาพชีวิตที่ดี

- โครงการ**
1. การจัดการสิ่งแวดล้อมในหมู่บ้าน และรอบหมู่บ้าน
  2. การพัฒนาด้านสาธารณสุข และสุขภาพ
  3. การจัดการเรื่องน้ำสะอาด
  4. โครงการธนาคารอาหาร

5. การอบรมและจัดกิจกรรมเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์พัฒนาผลผลิต หรือนวัตกรรม เพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่า

เป้าประสงค์

1. เพื่อสร้างผลผลิตหรือนวัตกรรมบนพื้นฐานประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม
2. เพื่อสร้างผลผลิตหรือนวัตกรรมบนพื้นฐานทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
3. เพื่อสร้างนวัตกรรมที่เพิ่มคุณค่า มูลค่า และสามารถแข่งขันในตลาดเสรีได้

กลยุทธ์ที่ 1 การวิจัยภูมิสังคมของผลิตเต็ม

- โครงการ**
1. วิจัยเรื่องประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมของชุมชน
  2. วิจัยเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้ประโยชน์ของความหลากหลายทางชีวภาพ
  3. วิจัยเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

หมายเหตุ การวิจัยในโครงการกลยุทธ์ที่ 1 ต้องทำต่อเนื่องกับโครงการยุทธศาสตร์ที่ 2

กลยุทธ์ที่ 2 การวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรม บนพื้นฐานภูมิสังคม เพื่อให้เกิดมูลค่าและคุณค่า

- โครงการ**
1. การวิจัยเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อสร้างผลผลิตด้านอาหาร
  2. การวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อผลิตตัวยารักษาสัตว์
  3. การวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อผลิตตัวยาในการรักษาโรคพืช บำรุงพืชในระบบการเกษตรอินทรีย์
  4. การวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพของพืช เพื่อผลิต นวัตกรรมในด้านเสื้อผ้า และสิ่งทอ
  5. การวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อผลิตเครื่องสำอาง วัสดุ เครื่องใช้อื่นๆ
  6. การวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อผลิตสินค้าโอท็อป ของที่ระลึก ที่เป็นอัตลักษณ์
  7. การวิจัยเรื่องการสร้างบรรจุหีบห่อ ยีห้อสินค้า ตราสินค้า การออกแบบผลิตภัณฑ์

กลยุทธ์ที่ 3 การสร้างนวัตกรรมผลิตผลด้านการเกษตร

- โครงการ**
1. การจัดหาพืชเศรษฐกิจใหม่ที่สอดคล้องกับภูมิสังคม
  2. การเกษตรอินทรีย์ และการจัดตลาด
  3. การแปรรูปสินค้าด้านการเกษตร
  4. การเกษตรทฤษฎีใหม่

กลยุทธ์ที่ 4 การสร้างนวัตกรรม ผลิตผล นอกภาคเกษตรกรรม

- โครงการ**
1. การสร้างนวัตกรรมด้านสิ่งทอ การประดิษฐ์งานไม้ จักสาน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์สร้างระบบการตลาด

กลยุทธ์ที่ 1 การจัดหาช่องทางการจัดจำหน่าย

- โครงการ**
1. สร้างนวัตกรรมช่องทางการจัดจำหน่าย หรือระบบการตลาดผ่านอินเทอร์เน็ต หรือการตลาด Online
  2. สร้างนวัตกรรมการตลาดแบบ Digital Marketing
  3. สร้างนวัตกรรมการตลาดเชิงสังคม
  4. สร้างนวัตกรรมตลาดแบบสหกรณ์
  5. จัดหาช่องทางการจัดจำหน่ายแบบทางอ้อมผ่านหน่วยธุรกิจในเมือง หรือต่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการตลาด

- โครงการ**
1. จัดอบรมส่วนผสมการส่งเสริมการตลาดแก่ชาวบ้าน (Promotion Mix)
  2. วิจัยการส่งเสริมการตลาดร่วมกับชาวบ้าน

กลยุทธ์ที่ 3 การสร้างระบบสหกรณ์แก่ชาวบ้าน

- โครงการ**
1. จัดอบรมเกี่ยวกับระบบสหกรณ์
  2. จัดสร้างระบบสหกรณ์เพื่อการทดลองปฏิบัติจริง
  3. จัดหาเครือข่ายระบบสหกรณ์

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยวในมิติเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการท่องเที่ยวในมิติเศรษฐกิจพอเพียง

- โครงการ**
1. การอบรมชาวบ้านในการจัดการท่องเที่ยวในมิติเศรษฐกิจพอเพียง
  2. การสร้างนวัตกรรมด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่
  3. การสร้างนวัตกรรมส่วนผสมของการตลาด (Marketing Mix) ในพื้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่ และบริบทของชุมชน

กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม

- โครงการ**
1. สร้างนวัตกรรม กิจกรรมการท่องเที่ยวในรอบ 12 เดือน
  2. สร้างเครือข่ายหมู่บ้านการท่องเที่ยว
  3. สร้างนวัตกรรมชุดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  4. สร้างนวัตกรรมชุดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม

ภาคผนวก

งบประมาณศูนย์ศึกษาศาสตร์พระราชာเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

ปี 2561

1. โครงการสร้างแบรนด์และโมเดลธุรกิจของผลิตภัณฑ์ชุมชนหมู่บ้านโป่งสมิ (6 ก.ค. 61) = 150,000 บาท
2. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการตลาดดิจิทัล (14 มิ.ย. 61) = 150,000 บาท
3. โครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำสำหรับบริโภคในพื้นที่ชุมชนโป่งสมิ (6 ก.ค. 61) = 150,000 บาท
4. โครงการเตาเผาขยะ และกำจัดขยะแบบครบวงจรบ้านโป่งสมิ ห้วยข้าวลีบ = 150,000 บาท

ปี 2562

1. การดำเนินงานและการบริหารงานตามภารกิจของศูนย์ศึกษาศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น = 68,000 บาท
  2. โครงการพัฒนาบุคคลของศูนย์ศึกษาฯ = 5,000 บาท
  - *3. โครงการพัฒนาชีวิตวัฒนธรรมของนักศึกษาบนพื้นฐานศาสตร์พระราชา = 473,000 บาท
  - *4. โครงการความศรัทธาชาวบ้านที่มีต่อโครงการพระราชดำริ = 187,400 บาท
  5. โครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อพัฒนาท้องถิ่น = 30,000,000 บาท
  6. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุคลากรของศูนย์ศึกษาศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น = 248,900 บาท
- * งานโครงการข้อ 1, 2 และ 6 (Fixed Cost)

ผู้สรุปรายงาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูสิทธิ์ ชูชาติ)

15 ส.ค. 2561